

ЦЕНТР ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я МОЗ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ О. О. БОГОМОЛЬЦЯ

Національна академія
медичних наук України

МАТЕРІАЛИ

науково-практичної конференції з міжнародною участю
до Всесвітнього дня здоров'я 2024 р.

МОЄ ЗДОРОВ'Я – МОЄ ПРАВО»

5 квітня 2024 р.

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

**My health,
my right**

Київ 2024

**Національний медичний університет імені О.О. Богомольця
Національна академія медичних наук України
ДУ «Центр громадського здоров'я МОЗ України»**

МАТЕРІАЛИ
науково-практичної конференції з міжнародною участю
до Всесвітнього дня здоров'я 2024 р.

«МОЄ ЗДОРОВ'Я – МОЄ ПРАВО»

**5 квітня 2024 р.,
м. Київ**

Київ
НМУ імені О.О. Богомольця
2024

Відповідальні за випуск:

завідувач кафедри громадського здоров'я ЗВО НМУ імені О.О. Богомольця, професор **Грузєва Т.С.**

директор Навчально-наукового інституту громадського здоров'я та профілактичної медицини ЗВО НМУ імені О.О. Богомольця, професор **Паламар Б.І.**

професор кафедри громадського здоров'я ЗВО НМУ імені О.О. Богомольця, доцент **Галієнко Л.І.**

доцент кафедри громадського здоров'я ЗВО НМУ імені О.О. Богомольця, доцент **Іншакова Г.В.**

Моє здоров'я – моє право: матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю до Всесвітнього дня здоров'я 2024 р., 5 квіт. 2024 р. К. : НМУ, 2024. 97 с.

У матеріалах щорічної науково-практичної конференції з міжнародною участю до Всесвітнього дня здоров'я 2024 р., який проводиться під гаслом «Моє здоров'я – моє право», висвітлено актуальні питання правових та етичних засад охорони здоров'я, розбудови системи громадського здоров'я, міжнародної, міжсекторальної та міждисциплінарної співпраці у сфері громадського здоров'я, доступності і якості медичної допомоги. Розкрито сучасні виклики та загрози для здоров'я населення епідемічного, екологічного, соціально-економічного, воєнного характеру, напрями боротьби з неінфекційними та інфекційними захворюваннями, профілактичні стратегії в охороні здоров'я, охарактеризовано соціально-економічні та екологічні детермінанти здоров'я тощо.

ПРОФІЛАКТИКА ХВОРОБ СИСТЕМИ КРОВООБІГУ – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Сидорчук І. О., Гречишкіна Н. В.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, м. Київ, Україна

Серцево-судинні захворювання або захворювання системи кровообігу є провідною причиною смерті в світовому масштабі. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, у 2016 році від цих захворювань померло 17,9 мільйона осіб – 31% усіх випадків смерті у світі, з них 85% – внаслідок серцевого нападу та інсульту.

Серед основних факторів ризику хвороб серця та судин важливе місце посідає поведінковий фактор, зокрема: неправильне харчування, фізична інертність, вживання тютюну та шкідливе вживання алкоголю. Наслідки такої поведінки будуть проявлятися у вигляді підвищення кров'яного тиску, підвищення рівня глюкози та ліпідів у крові, надмірної маси тіла та ожиріння. Важлива роль у вчасному реагуванні на поведінкові фактори ризику належить установам первинної медичної допомоги. Саме медичні працівники первинної ланки можуть вчасно оцінити впливи, що вказуватимуть на підвищений ризик розвитку інфаркту міокарда, інсульту, серцевої недостатності тощо.

Наукові дослідження свідчать, що припинення вживання тютюну, зменшення споживання солі, достатнє споживання фруктів та овочів, регулярна фізична активність знижують ризик розвитку серцево-судинних захворювань. Важливим елементом впливу щодо вибору здорової поведінки є політика в галузі охорони здоров'я, спрямована на створення сприятливого середовища для можливості здорового вибору, включаючи і його доступну вартість.

ВООЗ пропонує високоефективні профілактичні заходи з попередження серцево-судинних захворювань, які можуть впроваджуватись навіть за умов обмежених ресурсів. Вони передбачають заходи для всього населення та індивідуальні заходи, які у поєднанні один з одним сприятимуть зниженню тягаря серцево-судинних захворювань.

Зокрема, серед заходів загальнонаціонального рівня мають бути: всебічна політика боротьби проти тютюну; будівництво пішохідних та велосипедних доріжок для підвищення рівня фізичної активності; стратегії, спрямовані на зниження шкідливого вживання алкоголю; забезпечення правильного харчування дітей у школах тощо. В той же час, профілактичні заходи індивідуального характеру повинні бути орієнтовані на осіб із середнім або високим рівнем

загального серцево-судинного ризику та за наявності таких факторів ризику як діабет, гіпертонія та гіперхолестеринемія,

Люди, які страждають на хвороби системи кровообігу або наражаються на високий ризик таких захворювань (у зв'язку з наявністю одного або кількох факторів ризику, таких як підвищений кров'яний тиск, діабет, гіперліпідемія, тощо), потребують їх раннього виявлення та надання консультативної допомоги, а за необхідності й медикаментозного лікування.

На розвиток хронічних захворювань, зокрема і серцево-судинних, впливають також інші фактори, такі як глобалізація, урбанізація та старіння населення. Крім того, значний вплив мають спадкові фактори, а також стрес та бідність.

Під керівництвом ВООЗ всі держави-члени (194 країни) досягли згоди щодо глобальних механізмів зниження тягаря запобіжних неінфекційних захворювань, ухваливши «Глобальний план дій щодо профілактики неінфекційних захворювань та боротьби з ними на 2013-2020 роки». Цим планом передбачено скорочення на 25% кількості випадків передчасної смерті від неінфекційних захворювань до 2025 року.

Оскільки одним із основних факторів ризику серцево-судинних захворювань є підвищений кров'яний тиск, однією з цілей плану є зниження поширеності випадків підвищеного кров'яного тиску у світі на 25%. А також забезпечення принаймні для 50% людей, які мають відповідні показання, лікарської терапії та консультування (включаючи контроль глікемії) для профілактики інфаркту міокарда та інсульту.

Таким чином, профілактика захворювань системи кровообігу має провідне значення в покращенні здоров'я населення та зниженні смертності. Профілактичні заходи щодо запобігання неінфекційних захворювань, зокрема і захворювань серцево-судинної системи, є важливим елементом політики в галузі охорони здоров'я.